

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 0 P 057198 15 Gž
Brčko, 20.01.2016. godine

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Gligorević Ruže, kao predsjednika vijeća, Tešić Dragane i Kovačević Maide kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja S. M. iz B., zastupanog po punomoćniku S. Mi., advokatu iz B., protiv tuženog A. M. sa prebivalištem u Š. i tuženih Nacionalnog osiguravajućeg biroa Švajcarske, W.-Švajcarskog osiguravajućeg društva, i Biroa zelene karte BiH-Sarajevo, svi zastupani po punomoćniku R. S., advokatu iz B., radi naknade štete, vps. 36.426,00 KM, odlučujući o žalbi tužitelja i žalbi tuženog Winterthur-Švajcarskog osiguravajućeg društva, izjavljenim protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 057198 06 P od 05.12.2014. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 20.01.2016. godine, donio je slijedeće

R J E Š E N J E

Žalba tužitelja S. M. i žalba tuženog W.-Švajcarskog osiguravajućeg društva, se usvajaju i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 057198 06 P od 05.12.2014. godine, UKIDA i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom, prvim stavom izreke, obavezani su tuženi A. M. i W. Š. osiguravajuće društvo da tužitelju S. M. na ime naknade materijalne štete isplate iznos od 36.426,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 22.07.2004. godine kao dana nastanka štete pa do konačne isplate, kao i da tužitelju nadoknade troškove parničnog postupka u iznosu od 6.500,00 KM, sve u roku od 30 dana, po pravosnažnosti presude.

Drugim stavom izreke iste presude tužbeni zahtjev tužitelja prema Nacionalnom osiguravajućem birou Švajcarske i Birou zelene karte BiH Sarajevo, odbijen je kao neosnovan, a trećim stavom izreke tužitelj je obavezan da tuženom Nacionalnom osiguravajućem birou Švajcarske nadoknadi troškove postupka u iznosu od 3.100,00 KM, u roku od 30 dana, po pravosnažnosti presude.

Navedenu presudu žalbama pobijaju tužitelj i tuženi Winterthur Švajcarsko osiguravajuće društvo i tužitelj prvostepenu presudu pobija u drugom i trećem stavu izreke a zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno „ili“ nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog pogrešne primjene materijalnog prava i predlaže da se žalba uvaži, prvostepena presuda u pobijanom dijelu preinači „tako što će se usvojiti tužba tužioca i prema Nacionalnom osiguravajućem birou Švajcarske i Birou zelene karte BiH ili opreza radi da im se dosudi manji iznos troškova postupka od dosuđenog ili opreza radi da se u pobijanom dijelu prvostepena presuda ukine i drugostepeni sud otvori raspravu i donese odluku ili da u

tom dijelu predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak, te tužiocu dosude troškovi sastava žalbe i takse na istu“.

Tuženi Winterthur Švajcarsko osiguravajuće društvo prvostepenu presudu, kako to proizlazi iz sadržaja žalbe, pobija u prvom stavu izreke a zbog povrede odredaba parničnog postupka, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog pogrešne primjene materijalnog prava i predlaže „da se prvostepena presuda ukine i odbije tužbeni zahtjev tužitelja u odnosu na Winterthur Švajcarsko osiguravajuće društvo i dosude mu troškovi parničnog postupka, zajedno sa troškovima žalbenog postupka.

U odgovoru na žalbu tuženog Winterthur Švajcarsko osiguravajuće društvo tužitelj je naveo da ne stoji ni jedan žalbeni navod pa je žalba neosnovana, a kod toga da postoji pravosnažna presuda krivičnog suda i da je slijedom te činjenice sporna samo visina tužbenog zahtjeva a ne osnov, i kod toga da je tuženi A. M. (koji je prouzrokovao saobraćajnu nezgodu) bio osiguran od odgovornosti kod Winterthur osiguravajućeg društva (obavezno osiguranje od odgovornosti), predlaže da se žalba odbije kao neosnovana a tužitelju dosude troškovi sastava odgovora na žalbu u iznosu od 300,00 KM.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitao u smislu odredbe člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 8/09, 52/10 i 27/14), ovaj sud je odlučio kao u izreci, iz slijedećih razloga:

Tužitelj u ovom sporu (konačno opredijeljenim tužbenim zahtjevom nakon rješenja Apelacionog suda od 23.05.2011. godine) traži donošenje presude kojom će se obavezati tuženi A. M., Nacionalni osiguravajući biro Švajcarske, W. Š. osiguravajuće društvo i Biro zelene karte BiH da mu naknade materijalnu štetu u iznosu od 36.426,00 KM (totalna šteta) prouzrokovanu na vozilu tužitelja marke BMW 850 (registarske oznake ...-E-...) u saobraćajnoj nezgodi koja se dogodila dana 22.07.2004. godine oko 21,30 časova na magistralnom putu u mjestu T., koju saobraćajnu nezgodu je prouzrokovao A. M. svojim vozilom (upravljao je putničkim motornim vozilom marke LANCIA 2.0 CA registarske oznake BS ..... Švajcarska) kako je to utvrđeno i pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Bijeljini broj K-931/2004 od 02.06.2005. godine, koji je posjedovao zeleni karton broj CH ...../... izdan od osiguranja W. Š. osiguravajuće društvo, sa važnošću do 31.12.2007. godine.

Prema obrazloženju pobijane presude prvostepeni sud je odlučio kao u prvom stavu izreke jer je A. M. pravosnažnom presudom Osnovnog suda Bijeljina broj K-931/2004 od 02.06.2005. godine oglašen krivim što je dana 22.07.2004. godine oko 21,30 časova upravljajući svojim motornim vozilom Švajcarskih registarskih oznaka BS ....., ne držeći odstojanje koje ne izaziva opasnost i ne ometa druge učesnike u saobraćaju, izgubivši kontrolu nad svojim vozilom čeonim dijelom naletio na vozilo marke BMW 850 registarskih oznaka ...-E-... kojim je upravljao S. M. uslijed čega je na vozilu BMW nastala veća materijalna šteta a kako je vozilo A. M. u vrijeme kada se dogodila nezgoda bilo osigurano kod Winterthur Švajcarskog osiguravajućeg društva (posjedovao je zeleni karton) našao je prvostepeni sud da su A. M. i Winterthur Švajcarsko osiguravajuće društvo pasivno legitimisani u ovom sporu i da je „tužitelj u skladu sa općim pravilima o naknadi štete imao pravo da podnese tužbu protiv A. M., odnosno prema odredbama članova 940. i 941. Zakona o obligacionim odnosima pravo da podnese tužbu protiv stranog osiguravača, i kako je šteta koja je prouzrokovana iznos od 36.426,00 KM (prema nalazu vještaka mašinske struke K. Đ.) obavezao je A. M. i Winterthur Švajcarsko osiguravajuće društvo da tužitelju (za koga tuženi

nisu dokazali da nije aktivno legitimisan) navedeni iznos isplate zajedno sa zakonskom zateznom kamatom od 22.07.2004. godine kao dana nastanka štete, do isplate.

Tužbeni zahtjev tužitelja prema Nacionalnom osiguravajućem birou Švajcarske odbio je prvostepeni sud (kako proizlazi iz obrazloženja pobijane presude) jer nije pasivno legitimisan u ovom sporu obzirom da vozilo marke LANCIA švajcarskih registarskih oznaka BS ..... u trenutku ulaska u BiH imalo valjan zeleni karton osiguranja izdan od W. Š. osiguravajućeg društva sa važenjem do 31.12.2007. godine („samo da u trenutku ulaska u BiH nije bilo osigurano Nacionalni biro Švajcarske-zemlje porijekla bio bi pasivno legitimisan“) i kod toga da on nije izdao polis osiguranja, niti zeleni karton, a u odnosu na Biro zelene karte BiH, koji je inače pasivno legitimisan u ovom sporu, tužbeni zahtjev tužitelja odbio je jer je u odnosu na ovog tuženog osnovan prigovor zastare potraživanja (prigovor kojim se ovaj tuženi usprotivio tužbenom zahtjevu tužitelja) „budući da je tužba u odnosu na ovog tuženog podnesena 18.11.2013. godine a da se saobraćajna nezgoda desila 22.07.2004. godine, pa je tužba podnesena po proteku kako subjektivnog tako i objektivnog roka“.

Tužitelj i tuženi W. Š. osiguravajuće društvo, po ocjeni ovog suda, osnovano u suštini žalbama ukazuju da je prvostepena presuda u pobijanom dijelu (prvom i drugom stavu izreke) donesena povredom odredaba parničnog postupka i to članova 8. i 300. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, što je bilo od uticaja na donošenje zakonite i pravilne presude u ovom sporu.

Naime, u konkretnom slučaju se radi o šteti koja je prouzrokovana upotrebom motornog vozila koje je osigurano od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima i oštećeni je u takvoj pravnoj situaciji odštetni zahtjev ovlašten postaviti i prema osiguraniku i prema osiguravaču ili prema obojici zajedno (kako je to tužbenim prijedlogom u ovom sporu tužitelj S.M. tražio) kada tuženi solidarno odgovaraju prema ovlaštenom, pa su solidarni dužnici (član 154., 155. i 941. Zakona o obligacionim odnosima).

Kod toga da je tužitelj tužbu podnio protiv A. M. sa prebivalištem u Švajcarskoj i tuženih Nacionalnog osiguravajućeg biroa Švajcarske, Winterthur-Švajcarskog osiguravajućeg društva, i Biroa zelene karte BiH-Sarajevo, morao je on sudu decidno iznijeti činjenice na kojima zasniva njihovu pasivnu legitimaciju (inostrana osiguravajuća organizacija pasivno je legitimisana u slučaju potraživanja naknade štete koja je pričinjena motornim vozilom ako je štetnik pri ulasku u BiH posjedovao zelenu kartu) da bi sud odlučujući o pasivnoj legitimaciji istih naveo potpune razloge zašto nalazi da jesu ili da nisu pasivno legitimisani u ovom sporu.

Nadalje, kod toga da je u pitanju šteta prouzrokovana krivičnim djelom, onda je prvostepeni sud ocjenjujući osnovanost prigovora zastare potraživanja (kojim prigovorom se tuženi Biro zelene karte BiH usprotivio zahtjevu tužitelja) u obrazloženju prvostepene presude trebao navesti potpune razloge i propise primjenom kojih je o osnovanosti ovog prigovora odlučio (kako to tužitelj u suštini navodima žalbe ukazuje) odnosno navesti primjenjuje li se prema tuženom rok iz člana 377. Zakona o obligacionim odnosima i ako se ne primjenjuje primjenom koje zakonske odredbe o konkretnom prigovoru valja odlučiti i svakako navesti razloge koji jasno ukazuju da je zastara potraživanja nastupila ili da se ne radi o zastarjelom potraživanju.

Obzirom da je u ovom sporu, odlukom Apelacionog suda (rješenjem od 23.05.2011. godine) ukinuta presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Heregovine broj 096-0-P-000592 od 24.10.2008.godine, nakon čega je ponovni postupak vođen do 01.04.2014. godine

pred sudijom koji je postupak vodio do ukidajućeg rješenja, a da je zatim od 04.11.2014.godine postupak do donošenja presude 05.12.2014. godine vodio drugi sudija, kod takvog stanja stvari bilo je nužno da se tužitelj jasno odredi o tužbenom zahtjevu (činjenicama na kojima zahtjev zasniva, visini, prema kome ga upravlja i zašto), da tuženi (drugo, treće i četvrtotučeni) odnosno njihov punomoćnik jasno i decidno iznese činjenice kojima tužbeni zahtjev tužitelja osporavaju (prema podacima spisa predmeta tuženi su u konačnici ovlastili advokata R. S. da ih zastupa u ovom parničnom postupku), zatim da tužitelj i tuženi decidno navedu koje dokaze predlažu da se provedu u postupku i u pogledu kojih činjenica posebno kod toga da u spisu predmeta postoji dokumentacija (dokumentacija prevedena od sudskog tumača i fotografije na koje dokaze punomoćnik tuženih u žalbi ukazuje i navodi da je nalazu vještaka mašinske struke prigovorila pozivanjem na te dokaze) za koju, bez izjašnjenja stranaka, ostaje nejasno kako, kada i od koga je kao dokaz u spis predmeta uložena, pa da sud zatim saglasno članu 194. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine odluči o čemu će se raspravljati na glavnoj raspravi i koji dokazi će se na glavnoj raspravi izvesti, sve prema činjeničnim navodima tužitelja na kojima je tužbeni zahtjev zasnovao i činjeničnim navodima kojima tuženi njegov zahtjev osporavaju (koji se takođe moraju određeno navesti za svakog tuženog).

Dakle, prema naprijed navedenom prvostepeni sud je, kod stanja stvari u ovom predmetu, na glavnoj raspravi koja je provedena nakon ukidajućeg rješenja ovog suda u konačnici postupio suprotno odredbi člana 214. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine jer načelo neposrednosti podrazumijeva da se presuda o tužbenom zahtjevu može zasnovati samo na dokazima koje odredi postupajući sudija (na prijedlog stranaka) i koji su provedeni neposredno na glavnoj raspravi i to pred sudijom koji donosi odluku i postupio je suprotno odredbi člana 191. i člana 300. istog zakona što je imalo za posljedicu donošenje presude koja se ne može ispitati, a kako se navedene učinjene povrede ne mogu otkloniti otvaranjem rasprave pred Apelacionim sudom jer se tiču postupanja prvostepenog suda u fazi pripremnog ročišta i na glavnoj raspravi, koji propusti se tiču i pitanja omogućavanja raspravljanja pred sudom i kako je propust prvostepenog suda uticao u konačnici na zakonitost i pravilnost donesene odluke, na šta se suštinski žalbama tužitelja i tuženog W. Š. osiguravajuće društvo ukazuje (kada obrazlažu razloge zbog kojih prvostepenu presudu pobijaju) valjalo je njihove žalbe usvojiti i na osnovu odredbe člana 336. stav 1. tačka 2. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine prvostepenu presudu ukinuti i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će imajući u vidu primjedbe iznesene u ovom rješenju, cijeneći i ostale navode žalbi, ocjenom dokaza koje će neposredno izvesti u postupku, otkloniti ukazane nedostatke suđenja i po provedenom postupku donijeće, sa valjanim razlozima, novu presudu te odlučiti o svim troškovima postupka.

Prvostepeni sud će kod ponovnog suđenja imati u vidu i da tuženi u ovom sporu nisu jedinstveni suparničari (solidarni su dužnici) i da kada prvotučeni A. M. protiv prvostepene presude nije izjavio žalbu, da je prvostepena presuda prema njemu postala pravosnažna (žalba koju izjave drugi tuženi njemu ne koristi).

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Ruža Gligorević